

Wyrok z dnia 15 lipca 1998 r.

II UKN 126/98

Akceptowanie przez sąd drugiej instancji opinii biegłego, której nie uwzględnił sąd pierwszej instancji, a w konsekwencji przyjęcie odmiennej daty powstania inwalidztwa wnioskodawcy, bez ustalenia, czy w tej dacie dysponował on wymaganym okresem zatrudnienia, czyni zasadnym zarzut kasacji naruszenia przepisów postępowania (art. 232 zdanie 2 w związku z art. 382 KPC).

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Maria Mańkowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 1998 r. sprawy z wniosku Tadeusza P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o prawo do renty inwalidzkiej, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 20 listopada 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. decyzją z dnia 25 października 1996 roku odmówił Tadeuszowi P. prawa do renty inwalidzkiej ponieważ nie spełnia warunków wymaganych do uzyskania tej renty przez przepisy art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Od decyzji wnioskodawca odwołał się do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Siedlcach. W odwołaniu twierdził, że nie jest w stanie wykonywać pracy zarobkowej, gdyż nie pozwala mu na to stan zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy przyznał, że wnioskodawca jest inwalidą III grupy, ale podstawą odmowy przyznania renty był brak wymaganego

okresu zatrudnienia w ostatnich 10-ciu latach przed powstaniem inwalidztwa. Inwalidztwo nie powstało w okresie, w którym można by uznać, że wnioskodawca posiadał wymagany okres zatrudnienia.

Sąd Wojewódzki wyrokiem z dnia 22 lipca 1997 r. oddalił odwołanie. W ocenie Sądu, aczkolwiek wnioskodawca jest inwalidą III grupy, to brak podstaw do przyznania mu renty inwalidzkiej albowiem nie można ustalić, że inwalidztwo wnioskodawcy trwa nieprzerwanie od 1975 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, do którego wniósł apelację wnioskodawca, wyrokiem z dnia 20 listopada 1997 r. apelację tę oddalił. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podał, że zgodnie z opinią biegłego lekarza sądowego, inwalidztwo wnioskodawcy powstało najpóźniej 15 listopada 1975 r, w ciągu 18 miesięcy od ustania ostatniego zatrudnienia w dniu 15 maja 1974 r. Sąd Apelacyjny nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji co do tego, że wykonywanie zatrudnienia przez wnioskodawcę po 1975 roku przemawia za przyjęciem powstania inwalidztwa w trzeciej grupie inwalidów w dniu 15 lipca 1996 r. Odwołując się do art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin Sąd Apelacyjny ustalił, że wnioskodawca nie pozostaje w zatrudnieniu od 16 czerwca 1990 r. Okres, w którym powinien wykazać co najmniej 5-cio letni staż pracy uprawniający go do renty inwalidzkiej (w momencie powstania inwalidztwa miał już ukończone 30 lat) przypada od 15 listopada 1965 r. do 15 listopada 1975 r. a w tym czasie pozostawał on w zatrudnieniu jedynie przez 2 lata 6 miesięcy i trzy dni. W dziesięcioleciu poprzedzającym datę złożenia wniosku był zatrudniony 2 lata 2 miesiące i 13 dni.

W kasacji pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie art. 33 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) polegające na błędnym przyjęciu, że Tadeusz P. nie posiada wymaganego okresu zatrudnienia, gdy tymczasem w sprawie nie zostały poczynione wyczerpujące ustalenia w tym zakresie oraz naruszenie przepisów postępowania art. 232 zdanie 2, art. 299, 382 KPC, w następstwie którego nastąpiło negatywne dla Tadeusza P. rozstrzygnięcie sprawy. W uzasadnieniu kasacji podano, że znajdujący się w aktach sprawy kwestionariusz, dotyczący okresów zatrudnienia wypełniony przez wnioskodawcę, nie koresponduje z zaświadczeniami o przebiegu zatrudnienia znajdującymi się w aktach sprawy. Wyjaśnienie tych rozbieżności, na które Sąd nie zwrócił uwagi, mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona w części, w której zarzuca wyrokowi Sądu drugiej instancji takie uchybienie przepisom postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W dotychczasowym postępowaniu nie ustalono w sposób właściwy ani daty powstania inwalidztwa (częściowej niezdolności do zatrudnienia), ani przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy. Trudno w tej sytuacji założyć, aby spór toczący się o przyznanie prawa do renty inwalidzkiej został prawidłowo rozstrzygnięty. Sąd Wojewódzki zasięgnął wprawdzie opinii biegłego lekarza sądowego dla ustalenia daty powstania inwalidztwa wnioskodawcy, ale opinii tej nie dał wiary, uzasadniając w sposób szczegółowy swoje stanowisko. Sąd dysponował odmienną, pochodzącą sprzed ponad 20 lat oceną daty powstania inwalidztwa wnioskodawcy przez Obwodową Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia i orzeczeniu tej Komisji dał wiarę, wyjaśniając swoje stanowisko na podstawie zgromadzonych w sprawie innych, poza opinią biegłego, dowodów. Sąd Apelacyjny, odmiennie niż uczynił to Sąd Wojewódzki, ustalił datę powstania inwalidztwa wnioskodawcy na podstawie opinii biegłego, której Sąd Wojewódzki nie akceptował. W toku postępowania przed Sądami obu instancji wnioskodawca nie składał żadnych wyjaśnień, nie brał także udziału w rozprawach. Przebywał wprawdzie w zakładzie karnym, ale nie uniemożliwiało to odebrania od niego wyjaśnień, które mogły przyczynić się do ustalenia istotnych okoliczności sprawy dotyczących nie tylko daty powstania inwalidztwa, lecz także przebiegu jego zatrudnienia.

Skoro podniesione zarzuty naruszenia wymienionych w kasacji przepisów postępowania okazały się uzasadnione, a równocześnie naruszenie tych przepisów stanowiło uchybienie mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, Sąd Najwyższy na mocy art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====